

REFERAT Økonomiudvalget (2022-2025) d. 22-04-2025

Mødedato   Tirsdag d. 22. april 2025 kl. 13:30

Mødested   Lokale Haderslev

Mødedeltagere   Mads Skau, Signe Knappe, Kjeld Thrane, Børge Koch, Carsten Leth
Schmidt, Benny Bonde, Bent Kloster, Henrik Rønnow, Bo Morthorst
Rasmussen, Finn Lykkeskov, Marie Skødt

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Borgerrådsgiverens beretning 2024.....	4
Økonomiopfølgning pr. ultimo marts 2025.....	7
Budget 2026-2029 - Økonomiudvalget.....	9
Opfølgning på budgetforlig 2025-2028 pr. 1. kvartal 2025.....	10
Forlængelse af aftalen om lovpligtig revision.....	12
Skema C for nybyggeriprojekt i afdeling 1676 Honnørkajen i Haderslev Boligselskab.....	14
Mulighed for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i valgperioden 2026-2029.....	17
Gram Højskole - orientering om økonomi.....	19
Regnskab for et anlægsprojekt over 2 mio. kr. Område- og landsbyfornyelsespulje 2023.....	21
Placering af kunstværk.....	23
Anlægsbevilling til belysning af kunstværk.....	24
Mål for Provas.....	26
Endelig vedtagelse - Lokalplan 10-68 Boligområde ved Gåskærgade.....	31
Fastlæggelse af sikringsniveauet for Vores Kyst projektet.....	34
Forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i BNBO.....	37
Licitationsresultat - etablering af signalanlæg Ribe Landevej, Haderslev.....	40
Brand & Redning Sønderjyllands årsregnskab og revisionsberetning for 2024.....	42
Arealer til industripark i Haderslev Kommune.....	44
Lukket: Udbud af ejendom.....	47
Køb af ejendom.....	48
Gensidig orientering.....	53
Underskriftsside.....	54

Punkt 52: Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- dagsordenen godkendes.

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Godkendt.

Punkt 53: Borgerrådgiverens beretning 2024

25/4284

Sagsresume

Borgerrådgiveren afgiver sin beretning til Kommunalbestyrelsen for perioden den 1. januar 2024 - 31. december 2024.

Beretningen kører i tre spor.

1. I det ene spor drøftes beretningen i alle fagudvalg med henblik på at give udvalgene mulighed for at tage stilling til, om beretningen giver anledning til noget på udvalgets område. Borgerrådgiveren deltager gerne på disse møder, hvis udvalgene ønsker det.
2. I det andet spor behandles beretningen på Økonomiudvalgets møde den 22. april 2025 og efterfølgende på kommunalbestyrelsesmødet den 29. april 2025 med henblik på godkendelse.
3. Oversendes til orientering til høringsberettiget råd og nævn.

Indstilling

Borgerrådgiveren indstiller, at Økonomiudvalget over for kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- beretningen for 2024 godkendes
- kommunens fagområder skal arbejde med borgerrådgiverens anbefalinger.

Sagsfremstilling

I periode 1. januar 2024 - 31. december 2024 er der registreret 385 henvendelser til borgerrådgiveren. Henvendelserne omfatter 335 borgerhenvendelser og 50 henvendelser der er registreret som interne henvendelser eller eksterne oplæg. De interne henvendelser er et udtryk for, at borgerrådgiveren bruges forebyggende af forvaltningen og eksternt hos fx foreninger. Borgerrådgiveren oplever et godt og konstruktivt samarbejde med mange forvaltninger, der kommer til borgerrådgiveren for sparring og læring på områder som dialog, konflikthåndtering og god forvaltningsskik.

Borgerrådgiveren løfter i år en overordnet anbefaling om tværgående samarbejde i forhold til, at borgerrådgiveren vurderer, at der er et forbedringspotentiale.

Henvendelserne til borgerrådgiveren er opdelt i henholdsvis klager og andre henvendelser. Borgerrådgiveren gennemgår klagerne mere uddybende indenfor de enkelte fagforvaltninger, hvortil der gives anbefalinger målrettet de konkrete forvaltninger.

Borgerrådgiverens anbefaling om tværgående samarbejde:

Borgerrådgiveren anbefaler, at Haderslev Kommune bør udvide arbejdet med at tænke på tværs i hele organisationen med borgeren i centrum. Borgerrådgiveren anbefaler, at Haderslev Kommune skal arbejde hen imod, at borgerne oplever, at der ageres som én kommune.

Anbefalingerne til de enkelte fagområder:

Fagforvaltning Arbejdsmarked og Borgerservice anbefales følgende:

Borgerrådgiveren anbefaler, at Arbejdsmarked og Borgerservice fortsat har fokus på at forbedre kommunikationen og vejledningen til borgerne. Herunder at sikre, at borgerne forstår deres rettigheder og pligter. Forvaltningen arbejder allerede aktivt med området, og dette er dermed et ønske om fortsat udvikling og forbedring på området.

Det er desuden borgerrådgiverens anbefaling, at der skal være en særlig opmærksomhed på de udfordringer, som digitalisering og automatiserede systemer kan medføre for borgerne, især for ældre og dem, der ikke kan karakteriseres som såkaldt digitalt indfødte. Det er vigtigt at tilbyde ekstra støtte og vejledning til disse borgere, så de kan navigere i systemerne uden frustration.

Borgerrådgiverens overordnede fokus på tværfagligt samarbejde er også relevant for fagforvaltning Arbejdsmarked og Borgerservice.

Fagforvaltning Børn og Kultur anbefales følgende:

Det er borgerrådgiverens vurdering, at der i 2025 skal være fokus på det videre arbejde med anbefalingerne fra sidste år, som fortsat er relevante – herunder bør der også være fokus på de processuelle regler ved afgørelser over for børn og deres familier.

Borgerrådgiverens overordnede fokus på det tværfaglige samarbejde er også relevant for fagforvaltning Børn og kultur.

Fagforvaltning Social og Sundhed er delt op i et børne- og voksenområde.

Børneområdet anbefales følgende:

Borgerrådgiverens fokuspunkter og anbefalinger fra sidste år er fortsat relevante, og borgerrådgiveren er inddraget i, hvordan der arbejdes aktivt med dem. Familieafdelingen har startet et projekt omkring bedre kvalitet i sagsbehandlingen, som borgerrådgiveren følger, og som fortsætter i 2025. Familieafdelingen har desuden i 2025 ansat flyverrådgivere, hvis formål er at sikre, at sygemeldinger og andre årsager til skift i sagsstammer ikke går ud over borgernes mulighed for kontakt, hvilket kan forebygge risikoen for fristoverskridelser.

Borgerrådgiveren overordnede fokus på det tværfaglige samarbejde er også relevant i Familieafdelingen.

Voksenområdet anbefales følgende:

Det er borgerrådgiverens anbefaling, at et særligt fokus på det tværfaglige samarbejde skal prioriteres i 2025.

Årets beretning indeholder i år også en opfølgning på sidste års anbefalinger, hvor de enkelte fagforvaltninger er vendt tilbage til borgerrådgiveren og fortalt, hvordan der er arbejdet med de konkrete anbefalinger.

Juridiske aspekter

I henhold til § 6 i vedtægt for Haderslev Kommunes borgerråd giver skal borgerråd giveren afgive en årlig beretning til Haderslev Kommunalbestyrelse. I beretningen skal borgerråd giveren redegøre for sin virksomhed, herunder eventuelle konstateringer af overordnede forhold inden for borgerråd giverens kompetence, som ikke er tilfredsstillende i kommunens sagsbehandling og borgerbetjening m.v. Borgerråd giveren kan i den forbindelse komme med forslag og anbefalinger til Haderslev Kommunalbestyrelse og forvaltningen.

I medfør af vedtægten for borgerråd giveren § 6, stk. 2. Oversendes til orientering til høringsberettigede råd og nævn.

Procedure

Økonomiudvalget 22. april 2025

Haderslev Kommunalbestyrelse 29. april 2025

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Godkendt.

Beslutning i Haderslev Kommunalbestyrelse den 29-04-2025

Godkendt.

Bilag

Borgerråd giverens Beretning 2024.pdf

Punkt 54: Økonomiopfølgning pr. ultimo marts 2025

25/7834

Sagsresume

Orientering om Haderslev Kommunes aktuelle økonomi på drift og anlæg pr. ultimo marts 2025. Sagen fremsendes som en del af den løbende økonomistyring.

Pr. 31. marts 2025 er der en forbrugsprocent på drift på 22,7% og en forbrugsprocent på anlæg på 17,0%

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- udvalget tager opfølgningen til orientering.

Sagsfremstilling

Økonomiopfølgningen for kommunens økonomi er opdateret med korrigeret budget og forbrug pr. 31. marts 2025.

Oversigterne præsenteres på månedsbasis og indeholder nettodriftsudgifter samt anlæg. Ved et lineært forbrug hen over året vil forbrugsprocenten på nuværende tidspunkt være 25,0%.

Oversigten indeholder desuden en opgørelse, der viser status på overholdelse af servicerammen.

I tabellen nedenfor præsenteres nettodriftsudgifterne opgjort på bevillingsniveau.

Beløb i mio. kr.	2025		2024	
	Korr. budget	Forbrug	Forbrugsprocent	Forbrugsprocent
Driftsudgifter	3.045,0	705,4	23,2%	24,3%
Overførselsudgifter	1.204,2	276,4	23,0%	25,8%
Aktivitetsbestemt medfinansiering	270,1	42,4	15,7%	15,4%
Brugerfinansieret	0,3	0,3	-	-
Nettodriftsudgifter, i alt.	4.519,6	1.024,5	22,7%	24,2%

Herunder ses opgørelsen for anlæg:

Beløb i mio. kr.	2025		2024	
	Korr. budget	Forbrug	Forbrugsprocent	Forbrugsprocent
Anlæg				
Udgifter	285,5	43,6	15,3%	9,6%

Indtægter	-31,6	-0,4	1,3%	30,1%
Anlæg, i alt.	254,0	43,2	17,0%	7,4%

Status for overholdelse af de nationale rammer for serviceudgifter præsenteres nedenfor:

Status på servicerammen - Beløb i mio. kr.	2025
Korrigeret budget serviceudgifter	3.108,9
Sigtepunkt for servicerammen 2025 jf. KL.	3.116,1
Kommunens budgetterede serviceudgifter er på opgørelsestidspunktet under sigtepunkt	-7,2

("+" i forskel betyder overskridelse af rammen   "-" i forskel betyder luft til rammen)

Som det fremgår af ovenstående tabel, ligger det korrigerede budget under sigtepunktet for servicerammen 2025. Det betyder, at Haderslev Kommune kan anvende 100,2% af det korrigerede budget på serviceudgifterne, når kommunen skal overholde servicerammen.

I bilaget er bevillingsniveauerne specificeret pr. udvalg. Her fremgår det, at Vækst- og Udviklingsudvalget har en forbrugsprocent på 40,6%. Dette skyldes, at en del af de faste årlige udgifter, som udvalget har, betales i starten af året.

Social-og Handicapudvalget forventer at afslutte året med et mindreforbrug på 5,4 mio. kr. På børneområdet forventes et mindreforbrug på 2,8 mio. kr. og er der i 2025 fokus på at nedbringe udgifterne til et niveau, så budgettet fremadrettet kan balancere uden yderligere bevillinger. På voksenområdet forventes der et mindreforbrug på 2,6 mio. kr. dog er nogle områder udfordret, såsom udenkommunale indsatser, omlægning af Odinsgården og flere af bostederne.

Procedure

- Økonomiudvalget 22. april 2025

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Godkendt.

Bilag

Bilag - økonomiopfølgning pr. ultimo marts 2025

Punkt 55: Budget 2026-2029 - Økonomiudvalget

25/7141

Sagsresume

Drøftelse af emner fra inspirationskatalog og emner til supplerende budget.

Udvalget godkendte den 18. marts 2025 budgetprocessen for 2026-2029.

Forvaltningen vil på mødet præsentere emner til inspirationskatalog på baggrund af andre kommuners effektiviserings- og forbedringsforslag, som udvalget skal drøfte. Desuden lægger budgetprocessen op til, at udvalget drøfter emner til det supplerende budgetmateriale herunder langsigtede anlægsinvesteringer, hvor der i lighed med tidligere år er afsat en pulje i det sidste overslagsår 2029.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller at, udvalget

- drøfter emner fra inspirationskataloget
- drøfter emner til supplerende budget

Sagsfremstilling

Budgetforliget indeholdt en budgetanalyse; Inspirationskataloger. Formålet med analysen er at fremlægge andre kommuners effektiviserings- og forbedringsforslag på udvalgmøderne i foråret til inspiration for udvalgenes drøftelser. Forslagene kan enten indarbejdes i det tekniske budget og dermed bidrage til overholdelse af den udmeldte ramme eller medtages som forslag til en kommende budgetanalyse i det supplerende budget. Forvaltningen vil på mødet præsentere emner med henblik på en drøftelse af hvilke emner, der skal indgå i udvalgets inspirationskatalog.

Udvalget har mulighed for at drøfte hvilke emner, som udvalget ønsker medtaget i det supplerende budgetmateriale i henhold til budgetprocessen. Herunder langsigtede anlægsinvesteringer, hvor der i lighed med tidligere år er afsat en pulje i det sidste overslagsår 2029.

Procedure

Økonomiudvalget den 22. april 2025

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Drøftet.

Bilag

Inspirationskatalog - Økonomiudvalget

Punkt 56: Opfølgning på budgetforlig 2025-2028 pr. 1. kvartal 2025

25/5384

Sagsresume

Orientering om status på de politiske beslutninger fra budgetforlig 2025-2028 og tidligere budgetforlig.

Der følges op på 46 prioriteringer på drift og 33 prioriteringer på anlæg i Haderslev Kommune fra budgetforlig 2025-2028.

Der følges desuden op på 23 prioriteringer på anlæg og 6 prioriteringer på drift fra tidligere forlig.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Den 8. oktober 2024 blev budgetforlig 2025-2028 godkendt af kommunalbestyrelsen i Haderslev Kommune.

I budgettet er der lagt stor vægt på en ansvarlig økonomisk styring og et øget fokus på at realisere de besluttede politiske prioriteringer på drift og anlæg. Derfor bliver der efter hvert kvartal fulgt op på prioriteringerne.

På drift følges der op på 46 prioriteringer fra Budget 2025-2028. Af disse er 27 afsluttet, 15 er igangsat, 3 afventer og 1 er først i overslagsår.

På anlæg følges der op på 33 prioriteringer fra Budget 2025-2028. Heraf er 9 afsluttet, 18 er igangsat og 2 afventer, mens 4 er i overslagsårene.

På drift i tidligere budgetforlig følges der op på 6 prioriteringer, hvoraf alle 6 er igangsat. På anlæg i tidligere budget følges der op på 23 prioriteringer, hvoraf 18 er igangsat, 1 er i overslagsår og 4 afventer.

Der kan ses en uddybende statusbeskrivelse for de enkelte prioriteringer i vedhæftede bilag.

Procedure

- Økonomiudvalget 22. april 2025.

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Godkendt.

Bilag

budgetforlig 2025-2028

budgetforlig 2024-2027

Budgetforlig 2023-2026

budgetforlig 2022-2025

Punkt 57: Forlængelse af aftalen om lovpligtig revision

22/25802

Sagsresume

Beslutning om godkendelse af forlængelse af aftale om lovpligtig revision.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Økonomiudvalget anbefaler over for kommunalbestyrelsen, at

- kontrakten om lovpligtig revision med BDO forlænges for regnskabsårene 2026 og 2027.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 28. marts 2023 BDO som kommunens leverandør af den lovpligtige revision for regnskabsårene 2023-2025.

Aftalen indeholder en mulighed for, at aftalen kan forlænges i 1 + 1 år. Forvaltningen vurderer, at samarbejdet med revisionen fungerer tilfredsstillende og indstiller på den baggrund til Kommunalbestyrelsen, at Haderslev Kommune anvender muligheden for at forlænge aftalen for regnskabsårene 2026 og 2027. Aftalen er vedlagt som bilag på sagen.

Jævnfør Lov om Kommunernes Styrelse, § skal Kommunalbestyrelsen og Ankestyrelsen godkende valget af revisor. Derfor er første skridt, at Kommunalbestyrelsen godkender en forlængelse, derefter fremsender Forvaltningen forlængelsen til godkendelse i Ankestyrelsen.

Økonomiske forhold

Uændret ift. nuværende kontrakt

Juridiske aspekter

Lov om Kommunernes Styrelse (Styrelsesloven) §42

Procedure

- Økonomiudvalget 24. april 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 29. april 2025

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Godkendt.

Beslutning i Haderslev Kommunalbestyrelse den 29-04-2025

Godkendt.

Bilag

Kontrakt på lovpligtig revision

Punkt 58: Skema C for nybyggeriprojekt i afdeling 1676 Honnørkajen i Haderslev Boligselskab

24/24189

Sagsresume

Beslutning om godkendelse af skema C vedrørende opførelsen af 95 almene familieboliger på Jomfrustien 50A-50B og Gasværksvej 1A-1D og 3A-3B i Haderslev i afdeling 1676 Honnørkajen i Haderslev Boligselskab.

Boligerne er opført af Bo Michelsen A/S efter den delegerede bygherremodel og taget i brug over tre etaper. Byggeriet blev afleveret 15. juni 2024 uden væsentlige fejl og mangler.

Domea har på vegne af Haderslev Boligselskab fremsendt skema C til kommunens godkendelse. Da der er budgetoverskridelser med økonomiske konsekvenser for kommunen, skal byggeregnskabet godkendes politisk.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Økonomiudvalget over for kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- Nybyggeriet med en samlet anskaffelsessum på 195.239.355 kr. godkendes
- Kommunal garanti på maksimalt 171.810.000 kr. svarende til 100 % af det støttede lån godkendes
- Grundkapitallån på 19.523.935 kr. godkendes
- Gennemsnitlig leje på 941 kr./m²/år godkendes

Sagsfremstilling

Haderslev Kommunalbestyrelse gav den 29. juni 2021 tilsagn til opførelse af 95 almene familieboliger på Gasværksvej/Jomfrustien ved Honnørkajen i Haderslev.

Bo Michelsen gennemførte som delegeret bygherre udbud af tjenesteydelser og byggearbejder efter godkendelse af skema A.

Haderslev Kommunalbestyrelse godkendte den 28. september 2021 skema B. Referat af beslutningen er vedlagt som bilag 1.

Boligerne blev ibrugtaget over tre etaper, med indflytning henholdsvis pr. 15. november 2023, 15. april 2024 og 1. juli 2024. Byggeregnskabet er opgjort med skæringsdato pr. 1. juli 2024, og er vedlagt som bilag 2.

Anskaffelsessum	Skema B (kr.)	Skema C (kr.)	Forskel (kr.)
Grundudgifter	39.089.000	39.021.532	-67.468
Entrepriseudgifter	127.821.000	136.545.648	8.724.648

Omkostninger	16.829.000	17.135.599	306.599
Gebyrer	2.702.000	2.706.563	4.563
Driftsresultat	0	-169.987	-169.987
Anskaffelsessum i alt	186.441.000	195.239.355	8.798.355

Nybyggeriet er realiseret for i alt 195.239.355 kr., svarende til en merudgift på 8.798.355 kr. sammenholdt med skema B. Merforbruget vedrører hovedsagelig entrepriseudgifter, herunder indeksregulering af entreprisekontrakten på 9,1 mio. kr. Derudover har rentestigninger i byggeperioden været årsag til øgede omkostninger. Byggelånsrenterne er steget fra 2,8 mio. kr. til 6,1 mio. kr.

Finansiering	Skema B	Skema C	Forskel
Støttet lån	164.068.000	171.810.000	7.742.000
Grundkapitallån	18.644.100	19.523.900	879.800
Beboerindskud	3.728.900	3.905.455	176.555
Finansiering i alt	186.441.000	195.239.355	8.798.355

Der er i lovgivningen fastsat et maksimum for anskaffelsessummen ved nybyggeri. Maksimumbeløbet er beregnet til 186.448.140 kr. og med en samlet anskaffelsessum på 195.239.355 kr., er maksimumbeløbet overskredet med 8.791.215 kr. Indeksregulering af entreprisensummen på 9,1 mio. kr. kan imidlertid medtages i anskaffelsessummen udover maksimumbeløbet, jf. støttebekendtgørelsens § 13, stk. 4, hvorfor overskridelsen er lovlig.

Byggeregnskabet er godkendt af organisationsbestyrelsen i Haderslev Boligselskab den 27. november 2024. Se bilag 3.

Den gennemsnitlige husleje ekskl. forbrug var ved skema B foreløbigt fastsat til 914 kr./m²/år. Ved skema C udgør huslejen ekskl. forbrug 941 kr./m²/år. Det svarer til en gennemsnitlig lejestigning på 214 kr./måned pr. husstand (ca. 3 % i lejestigning). Lejestigningen er ligeledes godkendt af bestyrelsen den 27. november 2024.

Økonomiske forhold

Det kommunale grundkapitallån udgør for dette byggeri 19.523.935 kr., svarende til en merudgift på 879.800 kr. sammenholdt med skema B. Merudgiften foreslås finansieret af puljen afsat til grundkapitalindskud til uspecificerede projekter. Der er 1,9 mio. kr. i puljen, og efter godkendelse af dette skema C vil der være 1,0 mio. kr.

Ud over det kommunale grundkapitallån påtager kommunen sig en kommunal garanti for den del af realkreditlånet, som ligger ud over 60 % af ejendommens værdi. Garantikravet kan ikke opgøres, før byggeriet er opført, og garantien opgøres teknisk indtil da beløbsmæssigt til realkreditlånets størrelse på 171.810.000 kr.

Juridiske aspekter

Kommunen giver på statens vegne tilsagn til nybyggeri og ydelsesstøtte efter almenboliglovens § 115. Tilsagnet kan gives til opførelse af almene boliger i samarbejde med en privat part efter almenboliglovens § 116.

Efter almenboliglovens § 127 omfatter den kommunale garanti den del af lånet der har sikkerhed ud over 60 % af ejendommens værdi på låneoptagelsestidspunktet.

Efter støttebekendtgørelsens § 13, stk. 4 kan indeksregulering af entreprisesummen efter fastprisperiodens udløb medtages i anskaffelsessummen udover maksimumbeløbet.

Procedure

- Økonomiudvalget 22. april 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 29. april 2025

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Godkendt.

Beslutning i Haderslev Kommunalbestyrelse den 29-04-2025

Godkendt.

Fraværende:

Jon Krongaard

Bilag

Godkendelse af Skema B Haderslev Boligselskab nybyggeri på Gasværksvej_Jomfrustien ved Honnørkajen

Byggeregnskab skema C

Referat af organisationsbestyrelsesmøde i Haderslev Boligselskab den 27. november 2024 (uddrag)

Punkt 59: Mulighed for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i valgperioden 2026-2029

25/8330

Sagsresume

Beslutning om, hvorvidt det i den kommende valgperiode 2026-2029 skal være muligt for kommunalbestyrelsesmedlemmer at få vederlag efter reglerne om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Hidtil har kommunalbestyrelsesmedlemmer haft ret til at få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste mod en reduktion i det faste vederlag, men fra 1. januar 2026 ændres reglerne, så ordningen bliver en tilvalgsordning for den enkelte kommunalbestyrelse. Beslutning om, hvorvidt det skal være muligt at få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, skal være truffet af den afgående kommunalbestyrelse senest seks måneder før funktionsperiodens udløb.

Beslutningskompetence ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Økonomiudvalget over kommunalbestyrelsen anbefaler

- hvorvidt det i den kommende valgperiode 2026-2029 skal være muligt for kommunalbestyrelsesmedlemmer at få vederlag efter reglerne om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Sagsfremstilling

Hidtil har kommunalbestyrelsesmedlemmer haft ret til at få vederlag efter reglerne om tabt arbejdsfortjeneste, § 16, stk. 5, i den kommunale styrelseslov. Ordningen indebærer, at kommunalbestyrelsesmedlemmet modtager erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste, men til gengæld får en reduktion i det faste vederlag. Det enkelte medlem kan tilvælge ordningen for et regnskabsår ad gangen.

I indeværende valgperiode har ordningen ikke været anvendt af noget medlem af Haderslev Kommunalbestyrelse.

Fra 1. januar 2026 ændres reglerne om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, så ordningen bliver en tilvalgsordning for den enkelte kommunalbestyrelse. Det betyder, at ordningen fremadrettet kun kan benyttes af medlemmer af Haderslev Kommunalbestyrelse, hvis kommunalbestyrelsen har truffet beslutning herom. Beslutningen skal træffes af den afgående kommunalbestyrelse senest seks måneder før funktionsperiodens udløb, og vil have bindende virkning for den efterfølgende valgperiode.

Haderslev Kommunalbestyrelse skal derfor senest 30. juni 2025 træffe beslutning om, hvorvidt det i den kommende valgperiode 2026-2029 skal være muligt at få vederlag efter reglerne om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Procedure

- Økonomiudvalget 22. april 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 29. april 2025

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Økonomiudvalget anbefaler over for kommunalbestyrelsen, at det skal være muligt at få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Beslutning i Haderslev Kommunalbestyrelse den 29-04-2025

Økonomiudvalgets indstilling blev godkendt.

Punkt 60: Gram Højskole - orientering om økonomi

25/8823

Sagsresume

Orientering om den økonomiske situation på Gram Højskole.

Haderslev Kommune har været i dialog med Gram Højskole om højskolens økonomi. På den baggrund har forvaltningen udarbejdet en vurdering af Gram Højskoles økonomi. Det er forvaltningens vurdering, at højskolen er økonomisk udfordret. Gram Højskole oplyser, at en fortsat drift af højskolen bl.a. forudsætter et driftstilskud på 3 mio. kr.

Forvaltningen vurderer, at Haderslev Kommune ikke har hjemmel til at yde højskolen et sådan driftstilskud.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- Økonomiudvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Gram Højskole er stiftet 1. september 2020. Højskolen er en godkendt folkehøjskole og således omfattet af lov om folkehøjskole. I forbindelse med etableringen af højskolen ydede Haderslev Kommune et anlægstilskud på 6,5 mio. kr. med hjemmel i højskolelovens § 31, stk. 1.

Gram Højskole har henvendt sig til Haderslev Kommune omkring muligheden for en økonomisk støtte fra Haderslev Kommune, da højskolen er udfordret økonomisk. Haderslev Kommune har derfor været i dialog med højskolen om højskolens økonomi. På den baggrund har Økonomi og Løn udarbejdet en vurdering af højskolens økonomiske situation. Vurderingen er vedlagt som bilag 1.

Forvaltningen vurderer, at højskolen er økonomisk udfordret. Gram Højskole oplyser, at hvis en redningsplan for højskolen skal lykkes, skal følgende forudsætninger realiseres:

- at gælden til Skat afvikles i løbet af 2025
- at højskolens bank og Vækstfonden (EIFO) skal indgå en aftale om akkordering af

gælden

- at driftsudgifterne tilpasses i løbet af 2025
- at elev- og kursistantallet fremadrettet har et bæredygtigt niveau
- at højskolen tilføres et driftstilskud på mindst 3,0 mio. kr.

Forvaltningen har foretaget en juridisk vurdering af muligheden for at yde Gram Højskole et tilskud i den nuværende situation. Vurderingen er vedlagt som bilag 2. Det er konklusionen, at Haderslev Kommune ikke har hjemmel til at yde højskolen driftstilskud og derfor ikke kan støtte økonomisk i den nuværende situation.

Procedure

- Økonomiudvalget 22. april 2025

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Godkendt.

Bilag

Notat Gram Højskole Økonomi.docx

Juridisk vurdering af støtte til Gram Højskole .docx

Punkt 61: Regnskab for et anlægsprojekt over 2 mio. kr. Område- og landsbyfornyelsespulje 2023

25/3825

Sagsresume

Beslutning om at godkende regnskab for Område- og landsbyfornyelsespulje 2023, som overstiger 2,0 mio. kr.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Land- og byudviklingsudvalget og Økonomiudvalget over for kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- regnskabet for Område- og landsbyfornyelsespulje 2023 over 2,0 mio. kr. godkendes.

Sagsfremstilling

Anlægsregnskabet over 2,0 mio. kr. skal godkendes af Haderslev Kommunalbestyrelse.

I vedtaget budget 2023 er der afsat en pulje til Område- og landsbyfornyelse, som kan anvendes i byer med under 4.000 indbyggere og i det åbne land. Det er kun i byerne Haderslev og Vojens, at puljen ikke kan anvendes.

Puljen kan i henhold til byfornyelsesloven anvendes til istandsættelse af nedslidte private udlejningsboliger, ejer- og andelsboliger, forsamlingshuse, nedrivning af boliger, fjernelse af skrot og affald på boligejendomme, kommunalt opkøb af nedslidte ejendomme med henblik på istandsættelse og nedrivning. Desuden kan puljen anvendes til ombygning af tomme erhvervslokaler og tomme offentligt ejede bygninger til udlejningsboliger samt indretning af byrum på tomme grunde, hvor kommunalbestyrelsen giver- eller har givet støtte til nedrivning.

Områdefornyelser giver kommunen mulighed for at få støtte til pladser, torve, opholdsarealer, kulturelle og særlige boligsociale foranstaltninger, særlige trafikale foranstaltninger, klimatilpasning, projektledelse og borgerinddragelse.

Puljen fordeles af Land- og Byudviklingsudvalget. I 2023 kan der opnås 60 % i refusion fra staten på tilsagn givet i 2023, forudsat at der er tale om refusionsberettigede udgifter jævnfør byfornyelsesloven. Projekterne skal derefter realiseres indenfor 5 år.

Mindreforbruget skyldes disponerede midler.

Midlerne fra Område- og landsbyfornyelsespulje 2023 er disponeret til nedrivninger, energiforbedringer til forsamlingshuse samt konsulentbistand der støttes efter byfornyelseslovens regler, se bilaget.

Land- og byudviklingsudvalget afslutter et anlægsregnskab i regnskabsår 2024 med et mindreforbrug:

Afdeling og navn i mio.kr.	U/I	Anlægs- bevilling	Regn- skab	Afvi- gelse	Bemærkninger
40050707	U	9,303	3,878	5,425	Haderslev Kommune har stort fokus på landsbyfornyelse, herunder bl.a. områdefornyelser i landdistrikter.
Område- og landsbyfornyelsespulje 2023	I	-6,959	-2,310	-4,649	Landsbyfornyelse, som kan anvendes i byer med færre end 4.000 indbyggere og i det åbne land.
Total	N	2,344	1,568	0,776	

Økonomiske forhold

Mindreforbruget på 0,776 mio. kr. videreføres til Område- og landsbyfornyelsespulje 2024 i forbindelse med regnskabssag godkendt i Haderslev Kommunalbestyrelse den 25. februar 2025.

Procedure

- Land- og byudviklingsudvalget 12. marts 2025
- Økonomiudvalget 22. april 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 29. april 2025

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 13-03-2025

Godkendt.

Fraværende:

Jens Adolf Asmussen

Cecilie Haaland

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Godkendt.

Beslutning i Haderslev Kommunalbestyrelse den 29-04-2025

Godkendt.

Fraværende:

Jon Krongaard

Bilag

Overblik over forbrug på område- og landsbyfornyelsespulje 2023

Punkt 62: Placering af kunstværk

25/350

Sagsresume

Beslutning om placering af kunstværk til minde om 80-året for befrielsen.

Beslutningskompetencen ligger i Økonomiudvalget.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- Økonomiudvalget godkender placeringen af kunstværket ved Genforeningsparken

Sagsfremstilling

Haderslev Kommune har ansøgt og modtaget midler fra Slots- og Kulturstyrelsen til et kunstværk til markering af 80-året for befrielsen.

Arbejdet med ansøgningen er blevet kvalificeret af et Advisory Board bestående af medlemmer fra Slesvigske Fodregiment, Haderslev Domsogn, Bund Deutscher Nordschleswiger, Museum Sønderjylland, Historie Haderslev, Kunsthal 6100, en ungdomsrepræsentant, repræsentanter fra forvaltningen i Haderslev Kommune og en repræsentant fra Kultur- og Fritidsudvalget.

Intentionen med kunstværket er, at det skal fungere som et hverdagsmindesmærke, hvor historien om befrielsen formidles på en nutidig og relevant måde. Temaet for kunstværket er frihed, fred og forsoning.

Kunstværket påtænkes at blive placeret i Genforeningsparken. Forslag til placering fremgår af bilag 1.

Til orientering føres der parallelt sager op i Vækst- og Udviklingsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget vedrørende henholdsvis lysinstallation til kunstværket og en generel orientering.

Procedure

Økonomiudvalget 22. april 2025.

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Godkendt.

Bilag

Bilag 1. Placering af kunstværk

Punkt 63: Anlægsbevilling til belysning af kunstværk

25/350

Sagsresume

Beslutning om anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. til belysning af byrum. En del af bevillingen anvendes, som prøvehandling for efterfølgende lysprojekter, til etablering af belysning ved nyt kunstprojekt.

Beslutningskompetencen ligger i Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Vækst- og Udviklingsudvalget og Økonomiudvalget over for Kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- der meddeles anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. til belysning i byrum

Sagsfremstilling

Haderslev Kommune har ansøgt og modtaget midler fra Slots- og Kulturstyrelsen til et kunstværk til markering af 80-året for befrielsen. Arbejdet med ansøgningen er kvalificeret af et Advisory Board bestående af medlemmer fra Slesvigske Fodregiment, Haderslev Domsogn, Bund Deutscher Nordschleswiger, Museum Sønderjylland, Historie Haderslev, Kunsthal 6100, en ungdomsrepræsentant, repræsentant fra Kultur- og Fritidsudvalget og repræsentanter fra forvaltningen i Haderslev Kommune.

Kunstværket skal fungere som et hverdagsmindesmærke, hvor historien om befrielsen formidles på en nutidig og relevant måde. Temaet for kunstværket er frihed, fred og forsoning.

Til orientering føres der parallelt sager om kunstværket op i Kultur- og Fritidsudvalget og Økonomiudvalget vedrørende henholdsvis en generel orientering om sagsforløbet (KFU) og godkendelse af påtænkt placering (ØU).

I forbindelse med etableringen af kunstværket forslås det at etablere fast belysning med det formål at skabe synlighed og opmærksomhed på mindesmærket for befrielsen.

Økonomiske forhold

Der søges om en anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. i 2025. Der er afsat et rådighedsbeløb på 0,5 mio. kr. til belysning i byrum, hvoraf 0,150 mio. kr. anvendes til belysning i kunstprojekt og de resterende 0,350 mio. kr. afsættes til Udvalgets senere disponering.

Projekt: Belysning i byrum (mio. kr.)	Udgifter	Indtægter
Tidligere anlægsbevillinger	-	-
Anlægsbevilling til Belysning i byrum	0,5	-
Anlægsbevilling i alt til projektet	0,5	0,0

Finansiering – (mio. kr.)	U/I	2025	2026	2027	2028
Afsat rådighedsbeløb til Belysning i byrum	U	0,5	1,0	1,0	1,0

Procedure

- Vækst- og Udviklingsudvalget 8. april 2025
- Økonomiudvalget 22. april 2025
- Kommunalbestyrelsen 29. april 2025

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 08-04-2025

Godkendt

Fraværende:

Cecilie Haaland

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Godkendt.

Beslutning i Haderslev Kommunalbestyrelse den 29-04-2025

Godkendt.

Fraværende:

Jon Krongaard

Punkt 64: Mål for Provas

25/3412

Sagsresume

Beslutning om fastsættelse af konkrete mål for Provas i relation til de overordnede forventninger i relation til selskabernes arbejde med henholdsvis forsyningssikkerhed og Klima- og miljøhensyn. Provas ønsker at foretage en række tiltag med henblik på at opfylde de hensigter, som ligger i Haderslev Kommunes ejerstrategi. For at omkostningerne forbundet med disse tiltag kan indgå i takstgrundlaget, er der imidlertid behov for, at Haderslev Kommune fastsætter mere konkrete mål end dem, der fremgår af ejerstrategien, så dokumentationskravet fra vandsektortilsynet er opfyldt.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget over for kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- de i sagsfremstillingen foreslåede mål for Provas godkendes.

Sagsfremstilling

Provas ønsker at foretage en række tiltag med henblik på at opfylde de hensigter, som ligger i Haderslev Kommunes ejerstrategi. For at omkostningerne forbundet med disse tiltag kan indgå i takstgrundlaget, er der imidlertid behov for, at Haderslev Kommune fastsætter mere konkrete mål end dem, der fremgår af ejerstrategien, så dokumentationskravet fra vandsektortilsynet er opfyldt. De konkrete mål, der ønskes at blive arbejdet med, relaterer sig til de i ejerstrategien beskrevne forventninger om, at Provas arbejder med henholdsvis forsyningssikkerhed og klima- og miljøhensyn. Forslag til de konkrete mål er beskrevet nedenfor.

Forsyningssikkerhed

Det fremgår af ejerstrategien, at Haderslev Kommune forventer, at Provas vægter forsyningssikkerhed og fremtidssikring af anlæg højt.

I relation til denne forventning om forsyningssikkerhed ønsker Provas at arbejde med tiltag omkring cyber-sikkerhed, navnlig forberedelse og implementering af NIS2-direktivet, og stormflodssikring.

NIS2 Direktivet

NIS2 er den almindelige betegnelse for EU-direktiv (EU) 2022/2555, som fastlægger foranstaltninger til sikring af et højt fælles cyber-sikkerhedsniveau i EU.

NIS2-direktivet bygger ovenpå og ophæver EU-direktivet om sikkerhed i net- og informationssystemer (NIS1-direktivet). Direktivet omfatter alle spildevands- og drikkevandsselskaber, idet disse betragtes som særligt kritiske sektorer. Direktivet træder planmæssigt i kraft i 2025 efter flere forsinkelser.

Arbejdet med NIS2 indebærer en proaktiv planlægning, opgradering samt adskillelse af IT- og OT-miljøet. Provas skal investere i hardware og ekstern rådgivning for at blive klar til at imødekomme de krav, som forventelig bliver implementeret i dansk lovgivning. Provas skal kunne overholde NIS2-direktivet og dansk lovgivning når det træder i kraft, hvilket gør at arbejdet har været igangsat siden 2023.

Det foreslås, at Haderslev Kommunalbestyrelse fastsætter som et konkret mål, at Provas-Haderslev Vand og Provas-Haderslev Spildevand arbejder med forberedelserne og implementeringen af NIS2-direktivet for at sikre forsyningssikkerhed.

Stormflodssikring

På grund af store mængder nedbør og stormfloden i 2023 har Provas oplevet et massivt pres på anlæg, og risikoen for driftsforstyrrelser er forøget. Provas-Haderslev Spildevand har opstartet arbejdet med stormflodssikring med fokus på forsyningssikkerhed og miljøhensyn.

Det foreslås, at Haderslev Kommune fastsætter som et konkret mål, at Provas-Haderslev Spildevand arbejder med forberedelserne til stormflodssikring for at sikre forsyningssikkerheden.

Klima- og miljøhensyn

Der fremgår af ejerstrategien, at Haderslev Kommune forventer, at Provas driver sin virksomhed på miljømæssig og klimamæssig forsvarlig vis, herunder løbende arbejder med CO₂-reduktion. Det forventes således, at Provas lever op til Haderslev Kommunes Klimaplan 2022-2050 og den i klimaplanens fastsatte målsætning om 70 % reduktion i CO₂-udledningen inden 2030.

Det forventes, at Provas støtter op om Haderslev Kommunes arbejde for at opnå badevandskvalitet og god økologisk tilstand i Haderslev Fjord og Haderslev Dam. Generelt set forventes det, at Provas derudover støtter op om Haderslev Kommunes arbejde med at forbedre den økologiske tilstand i kommunens grøfter, bække, åer m.m.

I relation til disse forventninger om, at Provas varetager klima- og miljøhensyn, ønsker Provas at arbejde med tiltag omkring solceller, varmepumper og skovrejsning.

Solceller ved Haderslev Renseanlæg

Ved at Provas-Haderslev Spildevand opsætter et solcelleanlæg ved Haderslev Renseanlæg bidrager investeringen til at reducere CO₂-udledninger og understøtter den grønne omstilling.

Det foreslås, at Haderslev Kommune fastsætter som et konkret mål, at Provas-Haderslev Spildevand opsætter solceller for at varetage klima- og miljøhensyn herunder at leve op til Haderslev Kommunes Klimaplan

Installation af varmepumper

Ved at Provas-Haderslev Spildevand installerer varmepumpe til opvarmning af Forsyningshuset, anvendes der ikke naturgas til opvarmning, hvilket understøtter den grønne omstilling og forbedrer klimaregnskabet.

Det foreslås, at Haderslev Kommune fastsætter som et konkret mål, at Provas-Haderslev Spildevand installerer varmepumper for at varetage klima- og miljøhensyn herunder at leve op til Haderslev Kommunes Klimaplan.

Grundvandsbeskyttelse og skovrejsning

Provas vil arbejde for at reducere nitratudvaskningen inden for indvindingsoplandene til forsyningens kildepladser jf. Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse - Haderslev Øst (juni 2024). Dette kan for eksempel ske gennem et tiltag om skovrejsning.

Det fremgår af Haderslev Kommunes Klimaplan 2022-2050, at Haderslev Kommune vil lave privat/offentlig skovrejsning i følgende omfang: 2022-2025 - 500 ha. Provas er i klimaplanen nævnt som aktør for opnåelse af dette delmål.

Det foreslås, at Haderslev Kommune fastsætter som et konkret mål, at Provas-Haderslev Vand A/S laver skovrejsning for at varetage klima- og miljøhensyn, herunder at leve op til Haderslev Kommunes Klimaplan

Økonomiske forhold

Udgifter til de konkrete tiltag vil blive finansieret via takster.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 3. marts 2025
- Økonomiudvalget 18. marts 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 25. marts 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 03-03-2025

Sagen udsættes med henblik på nærmere beskrivelse af de foreslåede tiltag.

Supplerende sagsfremstilling

Vandsektortilsynet har bedt Provas om yderligere information om de mål og indsatser, kommunen som ejer sætter til dem, for at kunne godkende, at indtægten fra takster kan bruges på indsatser i forbindelse med disse mål. Forventningen har været, at ejerstrategien i sig selv var tydelig nok på kravene til Provas, men Vandsektortilsynet har bedt om yderligere tydelighed i kravene.

Nedenfor præsenteres yderligere information om disse indsatser og mål.

Direktivet NIS2

Center For Cybersikkerhed oplyser at NIS2-direktivet forventes at være implementeret i dansk ret den 1. juli 2025. Umiddelbart herefter skal virksomheder som Provas efterleve kravene i lovgivningen. I Provas er der arbejdet med NIS2-implemtering det seneste år. Målsætningen for Provas er at være NIS2-compliant 1. juli 2025. Arbejdet med NIS2 har i 2024 medført udgifter for i alt 0,6 mio. kr. I 2025 forventes en mindre investering på ca. 50.000 kr.

Stormflodssikring

På Haderslev Renseanlæg, Fjordagervej 32, er der bygget 76 meter betonmur og 70 meter jordvold, som tilsammen med renselanlæggets øvrige betonanlæg højvandssikrer til kote 3,32. Dette er en forbedring på ca. 1,5 meter. Portområdet hvor der er ind-og udkørsel sikres med en flytbar barriere, som kan etableres i en beredskabssituation. I sommerhusområderne, der er spildevandskloakeret, stod flere pumpestationer og eltavler stod under vand ved stormfloden i 2023. Derfor er flere pumpestationer og eltavler forhøjet og flyttet. I 2024 er der konkret sket tilpasninger i områderne ved og omkring Sandersvig Strand, Diernæs Strand, Flovt Strand, Sønderballe Strand og Årø Sund Havn/Strand. Stormflodssikringen ved Haderslev Renseanlæg medførte i 2024 udgifter for i alt 1,1 mio. kr. I 2025 forventes en mindre investering på ca. 0,2 mio. kr. Stormflodssikringen i sommerhusområderne medførte i 2024 udgifter for i alt 1,2 mio. kr.

Solceller ved Haderslev Renseanlæg

Der arbejdes på at etablere solceller på Haderslev Renseanlæg, Fjordagervej 29, i et omfang af 2.800 m² og med et kilowatt-peak på 603 kWp. Haderslev Renseanlæg forventes at aftage hovedparten af den producerede strøm. Ved en forventet udnyttelsesgrad på 85% opnås en CO₂-besparelse på 82 ton/år. Omkostningen forventes i 2025 at være 3,3 mio. kr. Investeringen forventes at være tjent hjem indenfor 7-8 år.

Installering af varmepumper

I 2024 har Provas etableret tre varmepumpeanlæg på Fjordagervej 32, Haderslev. Bygningerne har indtil 2024 været opvarmet med gas. I hovedbygningen, Forsyningshuset, er der etableret et 110 kW luft-vand anlæg. I værkstedsbygningerne er der etableret et anlæg med 3 mindre luft-luft varmepumper, der hver har en ydelse på 16 kW. Endeligt er der i et opvarmet lager etableret en luftvandvarmepumpe på 19 kW. Samlet set vil de tre anlæg opnå en CO₂ besparelse på 76 ton/år. Udgiften til udskiftning af gas med varmepumper var i 2024 i alt 1,7 mio. kr. Investeringen forventes at være tjent hjem indenfor 7 år.

Grundvandsbeskyttelse, skovrejsning

I 2024 har Provas plantet klima-/miyawakiskove på 2 matrikler i boringsnære områder. Det drejer sig om matrikel 444 Vandling, Starup, og matrikel 1960 Sdr. Otting, Haderslev, hvor der henholdsvis er placeret 1 og 2 drikkevandsboringer. Over de ca. 2.000 m² er der plantet 1 busk/træ pr. m². tilplantningen er sket i flere mindre områder med forskellige plantetyper, hvor der kan gro vildt græs imellem arealerne. I 2025 det planen på tilsvarende vis at plante 1.000 m² omkring de tre nye boringer, der er etableret på den nye kildeplads, som skal forsyne Vojens Vandværk. Matriklerne 100 og 315 Maugstrup Ejerlav, Maugstrup. Skovrejsning har i 2024 medført udgifter for 150.000 kr. I 2025 forventes en investering på 80.000 kr.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 07-04-2025

Godkendt.

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Benny Bondes habilitet blev vurderet, Benny Bonde blev vurderet habil.

Godkendt.

Beslutning i Haderslev Kommunalbestyrelse den 29-04-2025

Jon Krongaard var fraværende under habilitetsbeslutningen.

Benny Bondes, Inga Lykkes, Lone Ravns og Jannie Westergaards habilitet blev vurderet. Benny Bonde, Inga Lykke, Lone Ravn og Jannie Westergaard blev vurderet habile.

Afstemning om indstillingen:

For stemte: A, B, C, F, I, S, V, og Ø i alt 29

Imod stemte: O og Benny Bonde, i alt 2

Undlod at stemme: Ingen

Indstillingen blev godkendt.

Punkt 65: Endelig vedtagelse - Lokalplan 10-68 Boligområde ved Gåskærgade

24/2999

Sagsresume

Beslutning om endelig vedtagelse af kommuneplantillæg nr 35-2021 og lokalplan 10-68 for etageboligbebyggelse ved Gåskærgade, Haderslev. Der er udarbejdet et kommuneplantillæg og en lokalplan, der muliggør opførelse af ca. 65 nye boliger, hvor det tidligere rådhus ligger. Planforslagene har været sendt i offentlig høring i 8 uger. Der er modtaget i alt 5 høringssvar. Teknik og Klima foreslår på den baggrund enkelte ændringer i lokalplanen.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget over for kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- kommuneplantillæg 35-2021 og lokalplan 10-68 boligområde ved Gåskærgade vedtages endeligt med de foreslåede rettelser, som beskrevet i indsigelsesnotatet (bilag 5)

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 17. december 2024 at offentliggøre kommuneplantillæg og forslag til lokalplan for et område ved Gåskærgade 26 i Haderslev og udsende det i offentlig høring, se bilag 1.

Der er på denne baggrund udarbejdet et forslag til lokalplan og et kommuneplantillæg, hvor nedrivning af det eksisterende rådhusbyggeri muliggøres, og der gives mulighed for at bygge ca. 65 nye boliger i varierende højder i op til 17 m og 4 etager, se bilag 2 og 3.

Projektet kræver et kommuneplantillæg, da der bygges i op til 4 etager og i bygningshøjde op til 17 m. De nuværende kommuneplanrammer udlægger området til centerområde med maksimalt 2,5 etager og maksimal bygningshøjde på 13 m.

Lokalplanens formål er at udlægge området til boligformål i form af etageboligbebyggelse med mulighed for at indrette serviceerhverv og liberalt erhverv og at byggeriet materialemæssigt og i proportioner tilpasses i den eksisterende bymæssige sammenhæng.

Lokalplanforslaget bevarer Skolegades tidligere forløb fra Laurids Skaus Gade til Gåskærgade som forbindelse for bløde trafikanter.

Kommuneplantillægget og planforslaget har været i offentlig høring i 8 uger, og der er indkommet i alt 5 høringssvar, se bilag 4 og 5. Høringssvarene spænder fra positiv anerkendelse af projektets udformning til bekymring over indbliksgener og skyggepåvirkning, samt en bemærkning om at projektets altaner mod Gåskærgade virker som et fremmedelement i gadebilledet. Et høringssvar angiver, at indsenderens ejendom ikke er gengivet korrekt i planforslagets illustrationer. Dette har medført, at der er udført tilrettede illustrationer, der er vedlagt sagen, og som foreslås indarbejdet i lokalplanen, bilag 7.

Der har undervejs i høringsperioden været drøftelse mellem Teknik og Klima og udvikler, af trafikale opmærksomhedspunkter omkring overkørsel over Skolegadestien og stibredde for bløde trafikanter. På baggrund af tilbagemelding fra Brand og Redning samt Provas, er det vurderet at det ikke er et krav at etablere overkørsel over Skolegadestien, og derfor foreslås dette ændret i lokalplanen. Der er sikret stiforbindelse for bløde trafikanter på tværs af Skolegadestien.

Lokalplanen giver mulighed for, at regnvandshåndtering udføres som en vandrede langs med Skolegadestien. Der skal i forbindelse med planen ske en ændring af spildevandsplanen, som forventes at blive vedtaget i maj.

Høringen og drøftelserne giver anledning til følgende ændringer:

- yderligere redegørelse for bilag IV arter
- overkørsel Skolegadestien
- stibredde
- tilrettede kortbilag

Teknik og Klima anbefaler derfor, at planen kan vedtages endeligt, idet de beskrevne ændringer i indsigelsesnotatet tilføjes.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 7. april 2025
- Økonomiudvalget 22. april 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 29. april 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 07-04-2025

Godkendt.

Benny Bonde stemmer imod, idet han ønsker området anvendt til 328 parkeringspladser og 110 solitære træer.

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Godkendt.

Benny Bonde stemmer imod, idet han ønsker området anvendt til 328 parkeringspladser og 110 solitære træer.

Beslutning i Haderslev Kommunalbestyrelse den 29-04-2025

Afstemning om indstillingen:

For stemte: A, B, C, F, I, O, S, V og Ø, i alt 30

Imod stemte: Benny Bonde, i alt 1

Undlod at stemme: 0

Indstillingen blev godkendt.

Benny Bonde stemmer imod, idet han ønsker området anvendt til 328 parkeringspladser og 110 solitære træer.

Bilag

KB dagsordenspunkt 17. december 2024

Lokalplanforslag Gåskærgade_22.11.2024

Kommuneplantillæg 35-2021 Blandet bolig- og erhvervsområde

Høringssvar samlede

Indsigelsesnotat til lokalplan 10-68 og kommuneplantillæg nr 35-2021

Lokalplan 10.68-Natur.docx

Reviderede tegninger og lokalplanbilag

Punkt 66: Fastlæggelse af sikringsniveauet for Vores Kyst projektet

20/17492

Sagsresume

Beslutning om fastlæggelse af sikringsniveauet for Vores Kyst projektet. Haderslev Kommunalbestyrelse besluttede den 27. september 2022 at fremme kystbeskyttelsesprojektet 'Vores Kyst' med et sikringsniveau på 2,5 meter. Sikringsniveauet tog ikke højde for den bølgepåvirkning, som blev observeret under stormfloden den 20.-21. oktober 2023. Derfor har rådgiver beregnet to sikringsniveauer, som tager højde for bølgepåvirkningen: Sikringsniveau 1, som medfører en højde på 3,00 meter i øst stigende til 3,60 meter i vest. Sikringsniveau 2, som medfører en højde på 2,95 meter i øst stigende til 3,35 meter i vest.

Teknik og Klima anbefaler på baggrund af de økonomiske konsekvenser og udsigtsgenerne ved anlæggelse af kystbeskyttelsen, at sikringsniveauet baseres på sikringsniveau 2.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelse anbefaler, at

- Sikringsniveau 2: Stormfloden 20.-21. oktober 2023 plus forventet havvandsstigning i år 2075, hvilket medfører en højde på 2,95 m i øst stigende til 3,35 m i vest, lægges til grund for sikringsniveauet

Sagsfremstilling

Haderslev Kommunalbestyrelse besluttede den 27. september 2022 at fremme kystbeskyttelsesprojektet 'Vores Kyst' på baggrund af udarbejdet dispositionsforslag, se bilag 1.

Dispositionsforslaget fremlagde en naturbaseret løsning med et sikringsniveau på 2,5 meter. Sikringsniveauet tog ikke højde for den bølgepåvirkning, som blev observeret under stormfloden den 20.-21. oktober 2023. Haderslev Kommunes daværende rådgiver indarbejdede efterfølgende dette med en anbefaling om et sikringsniveau på 3,3 meter på hele strækningen.

Haderslev Kommunes nuværende rådgiver på projektet har valideret de forudsætninger og den bølgemodel, som ligger til grund for sikringsniveauet præsenteret i dispositionsforslaget.

Til fastlæggelse af et sikringsniveau er det generelt praksis at vælge en statistisk hændelse eller en specifik ekstrem hændelse. Begge praksisser anvendes i forbindelse med kystbeskyttelsesprojekter.

Stormflodshændelsen den 20.-21. oktober 2023, var ekstrem og er ikke set siden 1904. Derfor kan denne hændelse bruges som grundlag for fastlæggelse af sikringsniveauet. Projektets rådgiver vejleder til at begge nedenstående forudsætninger kan lægges til grund for sikringsniveauet (se bilag 2).

- Sikringsniveau 1: 100-årshændelse for vandstand samtidig med en 100-årshændelse for østlig vind plus forventet havvandsstigning i år 2075. Hvilket medfører en højde på 3,00 m i øst stigende til 3,60 m i vest.
- Sikringsniveau 2: Stormfloden 20.-21. oktober 2023 plus forventet havvandsstigning i år 2075. Hvilket medfører en højde på 2,95 m i øst stigende til 3,35 m i vest.

Sikringsniveauet varierer over kyststrækningen på grund af bølgeforskelene. Mindre ændringer i sikringsniveauet vil kunne forekomme under den endelige detailprojektering, se bilag 2 og bilag 3.

Det endelige valg af sikringsniveau for kystbeskyttelse er i høj grad defineret af den ønskede robusthed til anlægget herunder konsekvenser ved en eventuel overskridelse af sikringsniveauet. Samtidig kan forhold som anlægsøkonomi, vedligeholdelse og gener på grund af kystbeskyttelsen have betydning.

Teknik og Klima er opmærksom på udsigtsgener ved det anbefalede sikringsniveau, og der er ejere langs strækningen, som ønsker et lavere dige på grund af udsigtsgener.

Teknik og Klima anbefaler ikke at sikringsniveauet sænkes, da to uafhængige rådgivende ingeniørfirmaer anbefaler et næsten ens sikringsniveau på kyststrækningen.

Teknik og Klima vil i detailprojekteringen undersøge muligheden for at sikringsniveauet kan kombineres af en permanent og mobil sikring.

Der er den 26. marts 2025 afholdt et dialogforumsmøde, hvor de to sikringsniveauer blev fremlagt og diskuteret. Der var uenighed om de to sikringsniveauer, men et flertal talte for sikringsniveau 1. På mødet var de økonomiske forskelle på de to sikringsniveauer ikke tilgængelige. Efterfølgende har rådgiver udarbejdet et skøn på den økonomiske forskel på anlæg af de to sikringsniveauer.

Valg af sikringsniveau 1 vil medføre højere anlægsomkostninger, det nuværende skøn vil beløbe sig i intervallet 3-5 mio. kr.

Valg af sikringsniveau 1 vil medføre, at 13 flere ejendomme vil få påvirket deres siddende udsigt.

Teknik og Klima anbefaler på baggrund af de økonomiske konsekvenser og udsigtsgener ved anlæggelse af kystbeskyttelsen, at sikringsniveauet baseres på stormfloden den 20.-21. oktober 2023 plus forventet havvandsstigning i år 2075.

Økonomiske forhold

Økonomi til projektets udførelse medtages i budgetprocessen 2026-2029 som et supplerende budgetforslag.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 7. april 2025
- Økonomiudvalget 22. april 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 29. april 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 07-04-2025

Teknik- og Klimaudvalget anbefaler, at der arbejdes videre med sikringsniveau 2.

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Teknik- og Klimaudvalgets beslutning anbefales over for kommunalbestyrelsen.

Beslutning i Haderslev Kommunalbestyrelse den 29-04-2025

Teknik- og Klimaudvalgets indstilling blev godkendt.

Fraværende:

Jens Asmussen

Bilag

HF dagsordenspunkt 27. september 2022

Notat - Beslutningsgrundlag for sikringsniveau_Rambøll

Oversigtsplan -Sikringsniveauer

Punkt 67: Forbud mod erhvervmæssig anvendelse af pesticider i BNBO

25/7114

Sagsresumé

Beslutning om forbud mod erhvervmæssig anvendelse af pesticider i BNBO. Staten har fra 1. januar 2020 pålagt alle kommuner at gennemgå deres boringsnære beskyttelsesområder, herefter nævnt BNBO, med henblik på at vurdere den nødvendige beskyttelse af hver enkelt vandværksboring som følge af tillægsaftale til ”Aftale om Pesticidstrategi 2017-2021”.

Haderslev Kommune har udført en risikovurdering af indvindingsboringerne til kommunens vandværker og konkluderet, at der er behov for en indsats for at beskytte nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser mod fare fra forurening fra erhvervmæssig anvendelse af pesticider.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- der i BNBO samt tilstødende areal til boringer for Bramdrup vandværk, Gram vandværk, Hejsager vandværk, Hejsager Strand vandværk, Kelstrup-Overby vandværk, og Vojens vandværk gives påbud og nedlægges forbud mod erhvervmæssig anvendelse af pesticider.
- der gives påbud, og at der nedlægges forbud mod anvendelse af pesticider, dyrkning og gødskning indenfor 25 m fra drikkevandsboringer.

Sagsfremstilling

Som følge af den statslige Pesticidstrategi 2017-21 blev der den 11. januar 2019 vedtaget en tillægsaftale, der blandt andet pålægger kommunerne at gennemgå alle BNBO'er inden udgangen af 2022. Dette med henblik på at vurdere behovet for yderligere indsats for at reducere risikoen for forurening med pesticider fra erhvervmæssig anvendelse i BNBO'er.

I 2024 har staten udgivet en ny bekendtgørelse med det formål at pålægge kommunerne at gennemføre en beskyttelse mod erhvervmæssig brug af pesticider i BNBO. Et påbud vil blive anvendt, når det ikke har været muligt for vandværk og lodsejer at indgå en frivillig aftale om pesticidforbud.

Udstrækningen af BNBO rundt om de enkelte boringer er blevet fastlagt af staten og dermed ikke et areal som kommunen kan ændre. Kommunalbestyrelsen skal dog godkende at der udstedes forbud på arronderingen, som administrationen har udført på de omkringliggende arealer.

Der er tidligere udstykket en afgrænsning på 25 meter fra vandværksboringer, hvor det ikke har været tilladt at dyrke, gødske eller anvende pesticider. Et påbud i BNBO vil ophæve 25 meter zonen, da et forbud mod pesticider anses for at være en ”tilsvarende rådighedsindskrænkning”. Teknik og Klima vurderer, at en bortfaldende 25 meter zone vil forringe beskyttelsen af drikkevandet og anbefaler derfor at fastholde i beskyttelsen mod dyrkning og gødskning indenfor 25 meter af vandværksboringer.

Denne sag vedrører 10 BNBO for drikkevandsboringer for Bramdrup vandværk, Gram vandværk, Hejsager vandværk, Hejsager Strand vandværk, Kelstrup-Overby vandværk og Vojens vandværk.

Teknik og Klima forventer, at der derudover vil være arealer ved i alt 6 BNBO, som ikke opnår en frivillig aftale og dermed kræver, at der udstedes påbud.

Haderslev Kommune har i 2022 lavet en samlet risikovurdering af alle udpegede BNBO'er i kommunen. Heraf fremgår det, at der i BNBO til de vedrørende vandværker er en risiko ved erhvervsmæssig anvendelse af pesticider.

Markarealer, som ligger inden for BNBO, skal pålægges krav om pesticidfri drift i henhold til bekendtgørelsen. Teknik og Klima vurderer, at det arronderede areal ligeledes bør pålægges pesticidfri drift, så der gives en yderligere sikring til, at vandværket kan leve op til kravene om beskyttelse af de dyrkede boringsnære områder. Påbudsarealer for hvert vandværk findes i bilag 1.

Haderslev Kommunes Udvalg for Plan og Miljø har i 2021 besluttet at udtrykke påbudsvilje på arealer indenfor BNBO for 35 vandværker i kommunen, hvis der ikke kan indgås frivillige aftaler.

Teknik og Klima indstiller, at der nu meddeles påbud om stop af erhvervsmæssig anvendelse af pesticider indenfor BNBO for Bramdrup vandværk, Gram vandværk, Hejsager vandværk, Hejsager Strand vandværk, Kelstrup-Overby vandværk og Vojens vandværk og indstiller samtidig, at der meddeles påbud om stop af erhvervsmæssig anvendelse af pesticider på de tilstødende arronderingsarealer, som fremgår af bilag 1, og at de 25 meter fra boringerne stadig bliver friholdt for dyrkning, gødsning og anvendelse af pesticider.

Bilag 2 forklarer baggrunden for rådighedsindskrænkninger på arealer udover BNBO-arealerne. Bilag 3 angiver en tabel med de fremtidige BNBO'er, der forventes at skulle udstede påbud på.

Juridiske aspekter

Staten har ifølge Miljøbeskyttelseslovens nye §24a pålagt kommunerne at udstede påbud for at beskytte de boringsnære områder mod erhvervsmæssige anvendelse af pesticider.

Kommunalbestyrelsen skal mod fuldstændig erstatning nedlægge forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider inden for et BNBO. Erstatning bliver betalt af vandværket og vandværkets forbrugere.

Sprøjtning i arronderingsarealet kan forbydes efter miljøbeskyttelseslovens §24 eller §26a.

Beskyttelse af 25 meter zonen omkring drikkevandsboringer er fastlagt i Miljøbeskyttelseslovens §21b. Miljøbeskyttelseslovens §21b, stk.2. Beskyttelse af 25 meter zonen kan opretholdes i et påbud efter §24.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 7. april 2025
- Økonomiudvalget 22. april 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 29. april 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 07-04-2025

Godkendt. Forvaltningen anmodes om at komme med et forslag til kommunikation overfor private indenfor BNBO risikoområder.

Benny Bonde stemmer imod, idet det ikke er fagligt funderet.

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Teknik- og Klimaudvalgets beslutning anbefales over for kommunalbestyrelsen.

Benny Bonde stemmer imod, idet det ikke er fagligt funderet.

Beslutning i Haderslev Kommunalbestyrelse den 29-04-2025

Afstemning om indstillingen fra Teknik- og Klimaudvalget:

For stemte: A, B, C, F, I, S, V og Ø, i alt 29

Imod stemte: O og Benny Bonde, i alt 2

Undlod at stemme: Ingen

Indstillingen blev godkendt.

Benny Bonde stemmer imod, idet det ikke er fagligt funderet.

Bilag

Oversigt BNBO - påbud

Principskitse for rådighedsindskrænkninger på arealer udover BNBO-arealerne

Oversigt over påbudsarealer i BNBO

Punkt 68: Licitationsresultat - etablering af signalanlæg Ribe Landevej, Haderslev

23/2080

Sagsresume

Beslutning om at godkende ændring af projektet for etablering af nyt signalanlæg i krydset Ribe Landevej og Skallebækvej. Licitationsresultatet er højere end budgetteret, og projektet kræver enten en tillægsbevilling eller en reducere af projektet. Alternativt kan licitationsresultatet annulleres, og projektet medtages i kommende budgetforhandlinger.

Teknik og Klima anbefaler, at projektet reduceres, så det kan gennemføres inden for den givne bevilling. En reducere vil medføre, at der ikke etableres signalanlæg, men at krydset forberedes til dette, og etablering heraf afventer, at udviklingen omkring det tidligere Haderslev Sygehus kræver det.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- der træffes beslutning om anlæg af et reduceret projekt.

Sagsfremstilling

Projektet for etablering af et signalanlæg i krydset Ribe Landevej og Skallebækvej har været i licitation.

Projektet er et trafikikkerhedsprojekt, der skal sikre bløde trafikanter til og fra området ved Fredsted og samtidig fremtidssikre adgangen fra Skallebækvej til Ribe Landevej i forbindelse med aktiviteter og udvidelser af områderne omkring det tidligere Haderslev Sygehus. Projektet omfatter et signalanlæg, som etableres med venstresvingsbane fra Ribe Landevej til Skallebækvej, samt etablering af fodgængerfelt på den østlige side af krydset og på Skallebækvej. Cykelstien på nordsiden af Ribe Landevej udvides med ca. 1,0 m til 2,5 m og etableres som delt sti fra buslommen ved Hospice/plejecenter og hen til signalanlægget. Se bilag 1.

Der er i budgettet afsat og meddelt anlægsbevilling på i alt 2,2 mio. kr. til udførelsen af projektet.

Licitationsresultat, se bilag 2, giver en samlet omkostning for projektet på 2,95 mio. kr., og projektet er derfor økonomisk underfinansieret med ca. 0,75 mio. kr.

Teknik og Klima vurderer, at øgede udgifter på entreprenørydelser og materialer er årsagen til den højere pris.

Med baggrund i licitationsresultatet anbefaler Teknik og Klima en reducere af projektet, som vil indebære, at cykelstien på nordsiden ikke udvides fra 1,5 m til 2,5 m, hvilket vil give en besparelse på ca. 0,35 mio. kr. Derudover vil der ikke blive etableret signalanlæg og fodgængerfelter. Dog forberedes krydset så meget som muligt til et kommende signalanlæg, hvilket vil give en besparelse på ca. 0,5 mio. kr.

Det reducerede projekt vil med etablering af krydsningspunkt give mulighed for sikker krydsning for cyklister i krydset og på sigt kunne udbygges med signalanlæg, fodgængerfelter og en udvidelse af cykelstien på nordsiden, når området omkring det tidligere Haderslev Sygehus og Fredsted er udviklet så meget, at trafikens mængde kræver det. Se bilag 3.

Teknik og Klima anbefaler, at projektet reduceres, så det kan gennemføres inden for den givne bevilling. Alternativt kan licitationsresultatet annulleres, og restfinansiering af det oprindelige projekt kan indgå som ønske i de kommende budgetforhandlinger.

Økonomiske forhold

Der er meddelt anlægsbevilling på 2,2 mio. kr. til projektet.

Af bevillingen resterer 1,871 mio. kr., som er overført fra 2024 til 2025.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 7. april 2025
- Økonomiudvalget 22. april 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 29. april 2025

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 07-04-2025

Det anbefales overfor kommunalbestyrelsen, at projektet reduceres som foreslået.

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Teknik- og Klimaudvalgets beslutning blev anbefalet over for kommunalbestyrelsen.

Beslutning i Haderslev Kommunalbestyrelse den 29-04-2025

Teknik- og Klimaudvalgets indstilling blev godkendt.

Fraværende:

Hanne Pedersen

Bilag

Projekttegning

Licitationsresultat

Reduceret projekt

Punkt 69: Brand & Redning Sønderjyllands årsregnskab og revisionsberetning for 2024

25/7949

Sagsresume

Beslutning om godkendelse af Brand & Redning Sønderjyllands årsregnskab og revisionsberetning for 2024. Regnskabet for år 2024 giver et samlet mindreforbrug på 4,884 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Økonomiudvalget over for kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- Brand & Redning Sønderjyllands årsregnskab og revisionsberetning for 2024 godkendes.

Sagsfremstilling

Brand & Redning Sønderjyllands årsregnskab og revisionsberetning for 2024 skal efter Beredskabskommissionens behandling godkendes af ejerkommunernes kommunalbestyrelser, jf. vedtægternes pkt. 15.5.

Beredskabskommissionen behandlede årsregnskab og revisionsberetning for 2024 på mødet den 24. marts 2025. Beredskabskommissionen udtalte enstemmigt tilfredshed og opbakning til årsregnskab og revisionsberetning. Beredskabskommissionen har derfor sendt årsregnskabet til endelig godkendelse i ejerkommunernes kommunalbestyrelser.

Beredskabskommissionens behandling af årsregnskabet og revisionsberetningen for 2024 er vedhæftet i bilag 1-4.

I forhold til det samlede korrigerede budget 2024, udviser regnskab 2024 et mindreforbrug på 3,012 mio. kr. på beredskabsområdet samt et mindreforbrug på 1,976 mio. på anlægsbudgettet. Samlet set et mindreforbrug på 4,884 mio.

Mindreforbruget på beredskabsområdet skyldes primært forsikringsudbetaling vedr.

en skadet bil samt, Interreg-projektet DANGER112, hvor forbruget er hæmmet af manglende udbetalinger fra projektet. Der er iværksat flere arbejdsplaner på Interreg området, som er igangværende og af samme årsag ikke omkostningsført endnu.

Mindreforbruget på anlægsbudgettet skyldes manglende færdiggørelse af anlægsprojekter for 2024 henset til knappe ressourcer på værkstedet grundet længerevarende sygdom.

Det samlede mindreforbrug er disponeret til overførsler i 2025. Overførselssagen blev sammen med årsregnskabet behandlet på Beredskabskommissionens møde den 24. marts 2025.

Beredskabskommissionens behandling af årsregnskabet og revisionsberetningen for 2024 er vedhæftet i bilag 1-4.

Procedure

Økonomiudvalget 22. april 2025

Haderslev Kommunalbestyrelse 29. april 2025

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Godkendt.

Bilag

Beslutningsprotokol fra Beredskabskommissionsmøde den 24. marts 2025.pdf

Årsberetning 2024.pdf

Årsrapport 2024.pdf

Revisionsberetning 2024.pdf

Punkt 70: Arealer til industripark i Haderslev Kommune

25/362

Sagsresume

Beslutning om godkendelse af, at forvaltningen færdiggør ansøgningsmateriale og, under forudsætning af positive lodsejertilkendegivelser, indmelder arealer ved motorvejsafkørsel Haderslev Nord til den statslige udpegning af industriarker.

Beslutningskompetencen ligger i Økonomiudvalget.

Sagen er lukket af hensyn til kommunens forhandlingssituation.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- arealer ved motorvejsafkørsel Haderslev Nord indmeldes til den statslige udpegning af industriarker under forudsætning af positive tilkendegivelser fra lodsejere

Sagsfremstilling

i forlængelse af den politiske aftale om Rød løber for produktionsvirksomheder af 21. november 2024 har Erhvervsministeriet og By-, Land- og Kirkeministeriet den 10. marts 2025 inviteret landets kommuner til at indmelde arealer til statslig udpegning af industriarker. Indmeldelsesrunden slutter den 15. maj 2025. Der sigtes mod at udpege fem større, sammenhængende arealer til industriarker forbeholdt produktionserhverv. Den fysiske planlægning af parkerne forestås af kommunerne efter planlovens regler.

Indmeldte arealer vil blive vurderet på det kommunale engagement i at understøtte udviklingen af de indmeldte arealer, og på forhold som erhvervsinteresser, nødvendige infrastrukturer og adgang til viden og arbejdskraft (Borgmesterbrev med notat i bilag 1).

Økonomiudvalget godkendte den 21. januar 2025, at forvaltningen sammen med Haderslev Erhvervsråd afsøger muligheder for at indmelde arealer til industripark i Haderslev Kommune.

Forvaltningen har efterfølgende foretaget indledende screeninger af planmæssige, tekniske og økonomiske muligheder for udvikling af et ca. 120 ha. stort område beliggende nord for den evt. kommende midtjyske motorvej og i umiddelbar forlængelse af det allerede planlagte erhvervsområde til transport- og logistikerhverv vest for E45 (Kortudsnit i bilag 2).

Det er forvaltningens umiddelbare vurdering, at en industripark kan realiseres i området. Nærheden til Forsvarets kapaciteter og de internationale transport- og energiinfrastrukturer rummer potentialer for bl.a. forsvarsindustrien. I en eventuel planlægningsfase skal der dog være særlig opmærksomhed på beskyttet natur og fredskov, mv.

Under forudsætning af positive tilkendegivelser fra lodsejere foreslår forvaltningen, at det i bilag 2 skitserede område indmeldes som industripark. Hvis arealet udpeges som statslig industripark, skal der udarbejdes kommuneplantillæg til produktionserhverv. Derudover skal der lokalplanlægges for området, hvilket forvaltningen foreslår sker i etaper i takt med salg af erhvervsjord. Kommunen skal udvikle arealerne, hvorfor der vil være behov for opkøb af råjord. Opkøb af

råjord kan lånefinansieres med 85%, og udgifter til stam- og sideveje samt udvidelse af eksisterende rundkørsel udgør etapevis udlæg, der finansieres af grundsalget.

Overslag byggemodning:

Emne	Udgift
Jordkøb og nedrivning af ejendomme	80-110 mio. kr.
Stamveje – 7,5 m inkl. dobbeltrettet cykelsti, 2,5 km (udlæg 21,5 m)	45-55 mio. kr.
Sideveje – 6,5 m inkl. Fortov, 2,0 km (udlæg 18 m)	30-40 mio. kr.
Rundkørsel, udvidelse af eksisterende rundkørsel fra 1 til 2 spor	8-10 mio. kr.
I alt	163-215 mio. kr.

Overslag salg:

Byggemodningsudgift på mellem 163 og 215 mio. kr. skal finansieres af grundsalget (70% af det samlede areal på 120 ha), svarende til en salgspris på 1,9-2,6 mio. kr. pr. ha eller 190-260 kr. pr. m², ekskl. moms og ekskl. tilslutningsbidrag.

Overslag er baseret på forudsætning om, at 70% af arealerne vil være salgbare (efter fradrag til vejanlæg, regnvandsbassiner og afstande/byggelinjer til beskyttet natur, fredskov og Midtjyske Motorvej) og grundstørrelser på mellem 5-30 ha.

Haderslev Erhvervsråd har bidraget til screeningerne og fremhæver som argumenter for en industripark ved motorvejsafkørsel nord:

- Kommunens erhvervsstruktur med specialiseringer inden for særligt elektronik-, maskin- og transportmiddelindustrien
- Adgang til viden og kompetent arbejdskraft med erfaring i industriel produktion
- Strategisk placering ved de internationale energi-, data- og transportkorridorer
- Strategisk placering i forhold til forsvars- og sikkerhedsindustrien samt følgeindustri og underleverandører til forsvaret
- Kommunens erhvervsservice og attraktive priser på erhvervsjord

Haderslev Erhvervsråds bestyrelse og medlemmer bakker op om muligheden for en industripark, og vil stå bag en eventuel ansøgning.

Økonomiske forhold

De bevillingsmæssige konsekvenser fremlægges for Økonomiudvalget i særskilte sager efterhånden, som der igangsættes etaper. Købs- og byggemodningsudgifter vil påvirke anlægsrammen.

Procedure

Økonomiudvalget den 22. april 2025

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Godkendt.

Bilag

Borgmesterbrev med notat.pdf

Industripark Nord oversigt.pdf

Punkt 71: Lukket: Udbud af ejendom

24/24861

Godkendt.

Benny Bonde stemte imod.

Punkt 72: Køb af ejendom

25/8053

Sagsresume

Beslutning om køb af arealer beliggende Slotsvej 19 i Gram. Der er tale om to selvstændige matrikler, tilhørende Den Selvejende Institution Gram Højskole.

Højskolen ønsker at frasælge matriklerne og har henvendt sig i forhold til om Haderslev Kommune ønsker at købe disse.

Beslutningskompetencen ligger i Haderslev Kommunalbestyrelse.

Sagen er lukket af hensyn til kommunens forhandlingsposition.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller at Økonomiudvalget overfor Haderslev Kommunalbestyrelse anbefaler, at

- Der træffes beslutning om valg af model 1, 2 eller 3
- De bevillingsmæssige konsekvenser godkendes jf. det økonomiske afsnit.

Sagsfremstilling

Gram Højskole ejer to selvstændige matrikler, nr. 524 og 1531, der hører til ejendommen beliggende Slotsvej 19, Gram, se kort i bilag 1.

Højskolen ønsker at frasælge matriklerne og Teknik og Klima har på baggrund af højskolens henvendelse undersøgt, hvorvidt arealerne er interessante i et byudviklingsperspektiv.

De to arealer, der tilsammen udgør 6.900 m², ligger i tilknytning til eksisterende parcelhuskvarter ved Jens Holmsvej. De nuværende planmæssige forhold muliggør boligudvikling på arealerne.

Haderslev Kommune og Vision Gram oplever efterspørgsel på boliger i Gram. Der er løbende henvendelser fra borgere i oplandet, der ønsker at flytte ind til byen, ligesom der opleves en efterspørgsel på boliger henvendt til seniorsegmentet.

Derudover har Vision Gram udtrykt ønske om øget udbud af boliger med henblik på tiltrækning af børnefamilier.

Det er Teknik og Klimas vurdering, at de to arealer egner sig til boligudvikling i tråd med efterspørgslen. I øvrigt understøtter arealernes placering den politiske vision om byfortætning.

Henset til arealernes beliggenhed og størrelse vil de også kunne udvikles og anvendes til rekreativt område.

På baggrund af ovenstående vurderes der at være 3 modeller til besvarelse af højskolens henvendelse om køb:

Model 1 – Strategisk opkøb med henblik på, at arealerne erstatter Rådhusgrunden i Alfabo's samlede projekt:

På baggrund af et mandat fra Økonomiudvalget den 18. februar 2025, bilag 2, arbejdes der pt. på et projektoplæg for almene boliger på Engparken plejecenter, Hotelgrunden og Rådhusgrunden.

Alfabo har udarbejdet skitse og økonomisk beregning på højskolens arealer med henblik på at disse træder i stedet for Rådhusgrunden i det samlede projekt, se bilag 3 og 4.

Alfabos økonomiske beregning for projektet viser, at grundprisen udgør ca. 2,1 mio. kr. Den pris er dog under forudsætning af, at der ikke er arkæologiske hindringer og at grunden er fri for forurening og kan normalfunderes. Den risiko kommunen dermed vil påtage sig ved det strategiske opkøb, vurderes at skulle kapitaliseres således, at kommunen kan give 1,9 mio. kr. for grunden.

Det er Teknik og Klimas vurdering, at dette beløb udgør markedsprisen for arealerne med ovenstående anvendelse.

Med et projekt for Engparken, Hotelgrunden og Højskolegrunden, forventes Alfabo at opnå en samlet volume på ca 52 boliger mod ca 42 i projektet indeholdende Rådhusgrunden. Højskolegrundens størrelse og beliggenhed øger derudover potentielt diversitet i boligudbuddet og rammer dermed en bredere målgruppe.

Med Højskolegrunden som en del af Alfabo's projekt, kan Rådhusgrunden anvendes til rekreative formål/regnvandshåndtering, alternativt henligge til senere boligudvikling. Rådhusgrundens værdi i et senere alment boligprojekt anslås til ca. 2 mio. kr. jf. Alfabos projektberegninger.

Ved valg af model 1, gives mandat til, at Teknik og Klima gennemfører købet med henblik på videresalg til Alfabo. Der der gives samtidig mandat til at arealerne erstatter Rådhusgrunden i Alfabo's videre arbejde med et samlet projekt.

Model 2 – Opkøb med henblik på alternativ anvendelse:

Såfremt Alfabo's samlede projekt fortsat omfatter Rådhusgrunden kan det overvejes, hvorvidt der vil opstå behov for et bynært rekreativt område og om en sådant kan udvikles på højskolens arealer. Prisen for arealet med rekreativ anvendelse, vurderes at ligge i omegnen af 0.150 mio. kr. De eksisterende planmæssige rammer for arealerne kan dog begrunde en højere pris, idet de giver mulighed for boliger, institutioner og private servicefunktioner.

På baggrund herfra, og med den usikkerhed der er forbundet hermed, er det Teknik og Klimas vurdering, at kommunen vil have hjemmel til at købe arealet til maksimalt 0,5 mio. kr.

Model 3 – Kommunen afventer:

Kommunen køber ikke, men forholder sig afventende i forhold til højskolens afsøgning af salg til det private marked.

Alfabos oprindelig projekt inkl. Rådhusgrunden fortsætter.

Processen for det samlede projekt:

På økonomiudvalgsmødet i maj, skal der tages stilling til om kommunen ønsker at overtage Kongevej 1B-F, Hotellet, til 0 kr. samt stillingtagen til nedrivning og finansiering heraf.

Uagtet om arealerne erstatter Rådhusgrunden forventes det, at Alfabo på økonomiudvalgsmødet i juni, kan præsentere udkast til skema A for det samlede projekt.

Økonomiske forhold

Økonomiudvalget besluttede den 18. februar 2025, følgende finansieringsmodel:

- Økonomiudvalgets pulje til grundkapital 10,0 mio. kr.
- Økonomiudvalgets byudviklingspulje 4,1 mio. kr.
- Land- og Byudviklingsudvalget (landsbyfornyelse) – opkøb af hotelgrunden

Ved valg af model 1 og således, at Højskolegrunden træder i stedet for Rådhusgrunden, ser den samlede projektøkonomi ctr. den oprindelige ud som følger:

Ca. tal (mio. kr.)	Oprindelig model – Alfabo	Redigeret model – Alfabo
	Plejecenterbygning	Plejecenterbygning
	Rådhusgrunden	Højskolegrunden
	Hotelgrunden	Hotelgrunden
Samlet projektøkonomi	91,8	112,8
Grundkapital	8,5	9,6
Indfrielse af belåning	9,5	9,5
Indtægt fra grundsalg	3,9	3,97
Køb af Hotelgrund	0	0
Køb af Højskolegrund	-	1,9

Nettoudgift for kommunen 14,1

17,1

Valg af model 1 medfører, at samlede projekt stiger fra 91,8 mio kr. til 112,8 mio kr, i alt 21 mio kr. Dermed stiger kommunens grundkapital fra 8,5 mio kr. til 9,6 mio. kr., i alt 1,1 mio kr. Dertil kommer udgiften til køb af Højskolegrunden på 1,9 mio kr.

Den samlede mérfinansiering til det reviderede projekt på 3 mio. kr. anvises fortsat fra Byudviklingspuljen. Det samlede træk udgør herefter 7,1 mio kr.

Ud af de 7,1 mio. kr. meddeles der herved anlægsbevilling på 1,9 mio kr. til køb af arealerne.

Projekt – køb af højskolens arealer i Gram	Udgifter	indtægter
Tidligere anlægsbevillinger	0,0	-
Anlægsbevilling til køb af arealer	1,9	
Anlægsbevilling i alt	1,9	

Ved valg af model 2 anvises finansiering ligeledes fra Byudviklingspuljen, idet anlægsbevillingen i så fald udgør 0,5 mio kr.

Juridiske aspekter

Kommunen har hjemmel til strategiske opkøb med henblik på byudvikling i Kommunalfuldmagten.

Opkøbet skal ske på markedsvilkår.

Procedure

- Økonomiudvalget 22. april 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 29. april 2025

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

Henrik Rønnows habilitet blev vurderet. Henrik Rønnow blev vurderet inhabil.

Model 1 blev anbefalet over for kommunalbestyrelsen.

Børge Koch (B) undlod at stemme.

Beslutning i Haderslev Kommunalbestyrelse den 29-04-2025

Henrik Rønnows habilitet blev vurderet. Henrik Rønnow blev vurderet inhabil.

Signe Knappes habilitet blev vurderet. Signe Knappe blev vurderet habil.

Afstemning om Økonomiudvalgets indstilling:

For stemte: A (undtagen Kim Kabelka), C (undtagen Kristina Møller og Jens Asmussen), F, S, V og Benny Bonde, i alt 23.

Imod stemte: B, I, O, Kristina Møller (C) og Jens Asmussen (C) i alt 5.

Undlod at stemme: Kim Kabelka (A) og Ø, i alt 2.

Indstillingen fra Økonomiudvalget blev godkendt.

Thomas Vedsted (I) finder det direkte uansvarligt at planlægge flere almene boliger i Gram. Byens socioøkonomi kan ikke bære det. Private investorer bygger ofte bedre og billigere boliger, uden at det belaster kommunens økonomi. Han stemmer nej til forslaget – han kunne kun støtte et opkøb med ejerboliger, andelsboliger eller private udlejere som formål.

Børge Koch (B) ønsker model 2, da denne model på sigt vurderes at ville gavne Gram mest.

Bilag

Kortbilag

Økonomiudvalget 18. februar 2025

Arkitektskitser Højskolegrunden

Beskrivelse og beregninger Højskolegrunden

Punkt 73: Gensidig orientering

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-04-2025

-

Punkt 74: Underskriftsside

Sagsresume

Økonomiudvalget skal godkende beslutningsprotokollen. For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "Godkend".